

FVB-opdracht aan projectgroep 'Onderzoeksagenda voor de vaktherapeutische beroepen'

13 oktober 2016

Inleiding

De directe aanleiding voor het installeren van een projectgroep onderzoeksagenda voor de vaktherapeutische beroepen is het onderzoek van het Zorginstituut Nederland (ZiNL) naar het onderscheid tussen dagbesteding en vaktherapie binnen de geneeskundige GGZ en welk bewijs er is voor de effectiviteit van de vaktherapie als ondersteunende behandeling van psychische stoornissen.

In de eindrapportage 'vaktherapie en dagbesteding in de geneeskundige GGZ' (Borgesius & Visser, 2015, blz. 5) concludeert het ZiNL dat: *"...de effectiviteit van de verschillende vaktherapieën in het verleden onvoldoende is onderzocht. Ons ontbreekt het dus aan bewijs voor de effectiviteit van vaktherapie. Toch willen wij op dit moment niet concluderen dat de klassieke vormen van vaktherapie niet tot de te verzekeren zorg behoren, omdat zij niet zouden voldoen aan de stand van de wetenschap en praktijk."* Op basis van bovenstaande conclusie wordt onder andere de volgende aanbevelingen gedaan (blz. 7): *"We roepen de beroepsgroep op om nader onderzoek te doen naar de effectiviteit van vaktherapie zodat op termijn (5 jaar) het bewijs kan worden geleverd"*.

De vaktherapeutische beroepen kennen nationaal en internationaal al enkele decennia een onderzoekstraditie. In Nederland zijn er inmiddels verschillende lectoraten die onderzoek doen, masteropleidingen in de vaktherapeutische beroepen en vaktherapeuten die bezig zijn met een promotieonderzoek en of reeds gepromoveerd zijn. Het onderzoek naar de vaktherapieën staat en stond hoog op de agenda van de beroepsgroep, is volop in beweging en bestaat in Nederland inmiddels uit een (internationaal) netwerk van lectoraten, hogescholen en hoogleraren/universiteiten. Mede door de ontwikkelingen in het werkveld zoals de ontwikkeling van zorgpaden, zorgstandaarden en generieke modules en de transitie van de zorg, groeit het besef dat duidelijker beschreven moet worden waar de kracht van de vaktherapieën ligt. De ontwikkeling van de Generieke Module Vaktherapie is een eerste aanzet om inzichtelijk te maken bij wie, wanneer en hoe de vaktherapeutische beroepen ingezet kunnen worden in de nulde tot derdelijns gezondheidszorg. De inventarisatie van de evidentie ten behoeve van de multidisciplinaire richtlijnen in het verleden en de zorgstandaarden op dit moment maakt(e) inzichtelijk dat de bestaande evidentie vaak nog bescheiden is. Vanuit het zorginstituut ligt de nadruk op het aanleveren van evidentie ten behoeve van de bekostigde GGZ. In de Onderzoeksagenda GGZ (februari 2016) wordt naast de ontwikkeling van strategieën voor vroegdetectie en interventie gepleit voor de ontwikkeling van 'gepersonaliseerde GGZ'.

Bovengenoemde ontwikkelingen pleiten voor een landelijk overleg vaktherapeutisch onderzoek.

Er is inmiddels een projectgroep geformeerd om een 'strategische onderzoekagenda' te ontwikkelen. Dit initiatief, waarin inmiddels alle lectoren en lectoraten i.o. die zich bezig houden met onderzoek naar de vaktherapieën en de Vrije Universiteit vertegenwoordigd zijn, heeft tot op heden echter nog geen formele inbedding. Een inbedding die echter wel noodzakelijk is om status en sturing te geven aan de taak/opdracht van deze projectgroep.

De FVB ziet het als belangenbehartiger van de aangesloten beroepsverenigingen als haar verantwoordelijkheid om de opdracht te formuleren en status te geven aan de genoemde

projectgroep. De projectgroep wordt hiermee een FVB-instrument om te werken aan de positionering van de vaktherapeutische beroepen binnen de wetenschap.

Achtereenvolgens worden in de beschrijving van de opdracht de positionering, de samenstelling, de doelstelling, de uitwerking van de opdracht, de ondersteuning en de financiering van de projectgroep uiteen gezet.

Positionering

De projectgroep 'onderzoeksagenda voor de vaktherapeutische beroepen' wordt direct onder het Algemeen Bestuur (AB) van de FVB gepositioneerd. Dit betekent dat de besturen van de bij de FVB aangesloten verenigingen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het formuleren van de opdracht, facilitering en communicatie. De uitvoering van voorgenoemde punten wordt belegd bij het dagelijks bestuur (DB), directeur en bestuurslid kennisinnovatie, van de FVB.

Samenstelling

De projectgroep bestaat uit:

- lectoren en of afgevaardigden van lectoraten i.o. die onderzoek naar de vaktherapieën in hun portefeuille hebben.
- onderzoekers van kennis-, onderzoekscentra en/of docenten van universitaire/MA-opleidingen die onderzoek naar de vaktherapieën doen of er nauw betrokken bij zijn.
- een (onafhankelijk) voorzitter.
- een ambtelijk secretaris (zie ondersteuning).

Doelstelling

De doelstelling is sturing geven aan onderzoek naar de vaktherapieën waarbij rekening gehouden wordt met maatschappelijke ontwikkelingen, richting gegeven wordt aan vaktherapeutische onderzoekthema's en waarin de verschillende vaktherapeutische disciplines zich herkennen.

Opdracht

Om aan bovenstaande doelstelling te werken, wordt een onderscheid gemaakt tussen een opdracht voor de korte en lange termijn.

Korte termijn (gereed december 2016):

- een realistische onderzoeksagenda opstellen waarmee aan de opdracht van het ZiNL om '*...nader onderzoek te doen naar de effectiviteit van vaktherapie zodat op termijn (5 jaar) het bewijs kan worden geleverd.*' gewerkt kan worden.
- contact onderhouden met het ZiNL.
- deze onderzoeksagenda toetsen bij belangrijke stakeholders waaronder in elk geval relevante patiëntenorganisaties, instellingen, afgevaardigden van de WAR van het ZiNL en de bij de FVB aangesloten beroepsverenigingen.
- de onderzoeksagenda uitzetten bij de lectoraten en hogescholen.
- samenwerkingsrelaties tussen hogescholen, instellingen en universiteiten smeden om goed wetenschappelijk onderzoek te waarborgen.

- schrijven van een visiedocument dat richting geeft aan onderzoek naar de vaktherapieën voor de korte en lange termijn. Zie doelstelling projectgroep.

Lange termijn (vanaf januari 2017):

- uitwerken visiedocument voor de lange termijn (juli 2017).
- implementatie van de onderzoeksagenda monitoren.
- verder ontwikkelen van de onderzoeksagenda voor de nulde, eerste, tweede en derdelijns gezondheidszorg die de maatschappelijke ontwikkelingen weerspiegelt en waarin zowel fundamenteel, als praktijkgericht onderzoek een plek heeft.
- onderhouden en bijstellen van een netwerk van duurzame relaties met instellingen, hogescholen en universiteiten op onderzoeksgebieden die voor de vaktherapieën relevant zijn.

Ondersteuning

De projectgroep wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter die bekostigd wordt door de FVB.

De projectgroep wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. Deze wordt bekostigd door de FVB. Irene Rentenaar zal deze taak op zich nemen tot en met december 2016. In deze tijd zal het profiel van de voorzitter afgestemd worden op het profiel van de ambtelijk secretaris en het noodzakelijke aantal uren voor beide functies zal worden uitgewerkt. Tegelijkertijd wordt gezocht naar een voorzitter op korte termijn en een secretaris die vanaf januari 2017 deze taak kan vervullen.

De projectgroep kan een beroep doen op de FVB en haar netwerk bij de uitvoering van de opdracht. Te denken valt aan het contact met de verenigingen en het leggen van contact met belangrijke stakeholders.

Financiering

De leden van de projectgroep (lectoren) worden in natura bekostigd door het lectoraat dat zij vertegenwoordigen.

De onderzoekers van kennis-, onderzoekscentra en/of docenten van universitaire/MA-opleidingen die vaktherapeutisch onderzoek doen, worden in natura bekostigd door de centra die zij vertegenwoordigen.

De voorzitter en de (ambtelijk) secretaris worden betaald door de FVB. Voor 2016 zit hiervoor nog voldoende ruimte in de begroting van de FVB. Voor 2017 zal op basis van de uitwerking van de profielen en de noodzakelijke uren een voorstel worden uitgewerkt voor de FVB-begroting 2017.

Algemeen Bestuur FVB